

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

De discrimine Astronomiæ, & Astrologiæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](#)

15
RIMA PARS ELE-
NTORVM SPHÆRICORVM,
CONTINENS περὶ γῆς μάθημα
QVÆDAM.

De discrimine Astronomiæ,
& Astrologiæ.

RÆCI VETERES
utraq; voce Astronomie &
Astrologie, complexi sunt
doctrinam de Astris, quæ
ex certis principijs & fir-
mis atq; evidentibus ex-
tructa demonstrationibus,
motus syderum & certissi-
mæ motuum leges, ac causas ostendit,
explicat. Alteram μάθημα seu diuinatricem,
scrutatur & considerat eorundem Effectus,
presensiones quasdam, ac significationes, ac-
commodatas ad valetudinem & rem familiarem
colligit, περὶ γῆς μάθημα.

Recentiores veteribus vocibus, quæ idem pror-
significant, distinctis, doctrinæ de motibus A-
stronomie, diuinatrici arti Astrologie nomen, ac-

COMMONS

commodarunt. Hanc nos distinctionem ubiq; retinebimus & sequemur.

Est autem ASTRONOMIA scientia de syderum motuus, motumq; certis & perpetuis vicibus ac legibus, ordine, serieq; seu positu, magnitudine, distantia à terra, & a se inuicem, mutuo congressu, & προσχηματισμοις, Eclipsibus, tanta, quantum humana mens assequi potest.

Vtilitates has insignes coninet, quod anni certas metas, & partium anni iustum descriptionem notatis æquinoctijs & solsticijs monstrat, mensura spacia definit, dierum noctiumq; vices, interualla & quantitates metitur ac distinguit. Fos est Cosmographiae, que γεωγραφικές & χωρογραφικές πραγματιας complectitur, descriptionem globi terreni, doctrinam de locorum interuallis, de regionum designatione, & præter hæc alias multas artes comprehendit. Etenim i φυσιονομίαι & observationibus eruditorum, quas θηρισμοι vocant, incipiens, Geometria & Arithmetica absoluitur. φυσιονομία obseruant & velut administrant, illæ Astronomie partes, quas διοπτική, μετεοροσκοπική & γραμμική vocant. διοπτική, solis lunaeq; & ceterorum Astrorum situs interualla ac distantiæ organis geometricis exquirit, ac notat, ex quibus inter-

retia
tia de
petuis
, ma-
mutuo
us, tan-
ni cer-
tionem
iēstrua
erualla
t Co-
gatio-
nem
uallis,
ec alias
voūea
: Thop-
ithme-
nt O-
rtes,
yra-
T c ea
anitas
quibus
inter

ter se collatis, motuum ratio eruitur atq; extru-
m. METEOPROSPOTN elevationum differentias,
horumq; distantias & supra Horizontem exal-
tiones peruestigat atq; alia plura. Γνωμωνική
horarum horarumq; ex umbris in sciotoricis dis-
tincta, veruto seu Gnomone deprehendit atque
annimat.

Geometria, ad ea quæ experientia monstrat,
neq; diligentie eruditorum animaduersione orga-
num adminiculo explorantur ac notantur,
pau. μηκός & πρόσθετος accommodat.
arithmetica numeros suppeditat, & motus diur-
ni, annuos, periodicos, motuumq;, coniunctio-
nem & reliquarum συναρμοτίσμων tempora,
acquirit ac definit. Ideo pulchre Plato has artes
economie velut alas additas, ait, quib. in cœlum
volumur.

ASTROLLOGIA pars est Physicæ, quæ
stellarum cœliq; vires, qualitates, actiones, signifi-
cationes & effectus, quos motu suo stellæ, lumine
& occulta virtute, in natura elementali cident atq;
studiū, inuestigat & patefacit. Hæc nititur co-
gnitione motū, & priori ut fundamento insistit,
ad valet: dinē & rem familiarem tuendam
ac propemodum necessaria eruit, & propo-

B
nit,

nit, ut humorum in corporibus commotiones, redundantiam, defectus & diminutiones seu confusus, tempestatum mutationes, & huius circumfusi aeris constitutiones, quibus affici corpora nostra mirificè, quotidie experimur.

Nec inficiabitur quisquam mutationum, motuumq; qui in natura elementari accidit, τα καθ δλας αττια esse cœlestia corpora, ut rectissime Aristoteles inquit, τὸν γνέσεως ή φθορᾶς αὐτοπ εῖναι τὸν οὐτοπ λοξὸν κύκλον φορῶν. Et quā quam paucissimas habet demonstrationes, magna enim est instabilitas & fragilitas materie elementaris, & maior adhuc difficultas conjectandi de materie qualitatibus) tamen ex his ipsis, si euoluantur, si dexterè & prudēter ad vitā accommodentur, multa iudicari possunt, & cōpletūt περιγνώσιν καθόλην θεολογία, de quibus alibi dicitur.

Astronomia duas habet partes. Prior inquirit & explicat primum motū, qui ab Ortu in Occidens reliquos stellarū fixarum & errantium orbes circumagens, viginti quatuor horarum spacio absolvitur. Eius Epitome in his Elementis sphericis traditur. Posterior stellarum in errantiū & septem Planetarum motus scrutatur & demonstrat, qui primo motui velut contra nitentes, ad oppositum

reā
Alia
fus
stra
no
nō
é A-
tiop
quā
igna
nen
e ma-
uan-
it,ur,
ws!
alibi
uirit
ccde
orbes
abo
ericis
sep-
strat,
ppo-
itum

am cardinem ab Occasu, suis singuli & pro-
p̄ cursibus procedunt.

19

De hac Astronomiae parte, & de Astrologia
umbil dicemus. Epitomen prioris partis expo-
nemus, cuius velut ὑπερέπλωρ statuimus esse
mū mobile, seu nonam sphæram, quā doctrinā
assumimus Ptolemæi exēplo. In eaq; vt sub-
ito, quidquid de Circulorū designatione et mo-
bus, de signorum Zodiaci emersu ascensiue, aut
descensi recitatitur, imaginabimur, nec plures cō-
sumemus orbes, vt Alphonsini, nec nouis Hypo-
thesibus assumptis, Nonam sphæram excludemus,
vel numero orbium, vel defectu ab usitata do-
cima variante, rudiores conturbati, quae de circum-
dissent & alijs, non sequantur. Elementa. n.
videre, non exactas omnium φουρπλωρ causas
investigare & ostendere volumus, quod alio per-
met.

DE DIFFERENTIIS
mū magnitudinum, & principijs
Geometricis ad Elementorum
sphæricorum cognitio-
nem necessarijs.

B 2 TRES